

FRANCISCVS DE BRITTO CACAM,

Lusitanus, Mathosiniensis, Lusitanis inclytis S.

NONDVM Vlyssipone solverat, ad Romanam Curiam, Excellentissimus D. D. Michael de Portugal, invictissimi Ioannis IV. Lusitaniæ & Algarbiorum Regis, apud Sanctissimum D. N. Urbanum VIII. expectatissimus Orator; & jam jam Castellana rabies plura jactitabat, quæ postea in risum evanuerit, attentâ de consilio D. D. Eminentissimorum deliberatione Pontificiâ. Accessit postea impotentia tot prodicionum tam in Gallia, quàm in Portugallia tentatarum, inanis & solita Castellanorum jactantia, à liberis Italorum ingenijs, sub titulo: *Il Soldato M onferrino*, tribus voluminibus celeberrimè decantata. Omitto *Il Schorno d'Italia*, aliosque libros, & tractatus nuperrimè editos, præter innumera manuscripta, Castellanorum ver-
sutas, & præsentem ipsorummet undique ruinam, quasi in theatro, univèrso Orbi, communi ferè omnium plau-
su, & lætitia recensentes; quorum aliquot (quantùm finat papyri angustia) recensere libet:

CARMEN.

VOS, qui Catholicum iactatis nomen in Orbe;
Nomen Catholicum solum; mihi dicite: Quare
Catholicos Reges curâ prohibetis inani,
Ne summum Patrem sanctâ venerentur in Vrbe?
Quare adeo insidiis agitis, cum causa ferocem
Exposcat Martem, bellumque requirat apertum,
Et nihil audetis sine turpi dicere fraude?
Aequum est, cum varias tot prodicionibus arces
Non intentatas liquistis; singula tandem
Vestra benè, aut malè parva dolis, atque artibus iisdem
Effluere, atque alijs sese permittere sceptris.
Discite iustitiam, miseri, & non temnere Divos:
Stat sua cuique dies sceleri: non immemor ille est,
Qui regna ex alto iustè largitur & aufert.

EPIGRAMMA.

HVC, huc Mortales; solitas ediscite fraudes,
Bætica quas Orbi sueta tetendit humus.
Gallia testis erit, modò, Portugallia testis,
Vtraque marte ferox, fraude petita fuit.
Decè pit Regni Primos, Mithrasque Philippus;
Tandem hæc displicuit perfida causa Deis.
Vulpinâ in Dominos armaverat arte Tyrannus;
Seducto quantum sanguine terra fluit!
Non horum patrie insidias parat hostis; in ipsos
Autores sceleris crimina sæva parat.
Pro vitâ mortem inveniunt; infamia fama est;
Quid mage? famoso funere funis adest.

PHALEVCIVM.

Promisit fatuis opes Philippus;
Solverunt Ludovicus & Ioannes.

DISTICHVM.

Lusos delusos, quos nunc Castella fefellit;
Iam Lysia ad campos transtulit Elysios.

PHALEVCIVM.

Non Regnis laqueos, miser tetendit,
Sed collo laqueantium, Philippus.
Hispanas fugite, & cavete fraudes
Nam turpe exitium parare dulci
Promisso Jociis, Philippica est ars.

DISTICHVM

Non hosti, Sociis Macedo exitiale Philippus:
Hispanus Græco More Philippus agit.

EPIGRAMMA.

LYSIADVM Orator, si Romæ Orator habetur,
Castellanus ait, credite, carpo viam.
Quid via carpta iuvat: vis, dicam? Terga dabuntur,
Nam Castellanos Lysius urget. Abi-

DISTICHVM.

Italiam Monachus portu turbavit adepto;
Scis quis erit Monachus, si movet arma manu!

DISTICHVM.

Elegit Monachus Gallos, despexit Iberos!
Cantabit Gallus, quod modò luget Iber.

DE MENDACIBVS CASTELLANORVM Historijs, Annalibus, & Relationibus.

NVLLAM aciem modò vicit Castellana inventus,
Mille acies tandem castris spoliavit & armis.
Quanta Palæfatiis mendacia credita chartis
Iactant Hispani, quorum victoria semper
Scribitur ad libitum, tenui descripta papyro!
Charta refert mandata typis, Genuaque recusa,
Et Mediolani, cui nusquam creditur: Orbi
Certant hoc modo victores illudere nostro.

EPIGRAMMA.

MORE Poetarum fingit mos gentis Iberæ
Prælia; charta ipsis tam benè ficta placet.
Admiranda canunt, sed non credenda Poëtæ:
Si verum nequeant pingere, falsa iuvant.

Hæc satis, cum iam obmutescere videam loquacissimos Castellanos, quorum rauca verbositas non nisi futura sonat. Præterita, ô Lusitani, præsentis temporis respondeant; reviviscit modo in inclyta Lusitanorum Regum

genie Sol agnus ille Nonnius

„ Açoute dos soberbos Castelhanos;

hoc Duce vanos eorum impetus reprimate, & promptâ manu in garricentem superbiam

„ Arma ciete viri, date vela, impellite remos.

Valete. Genuæ vi. Kal. Ian. anno Christiano. CIO IO CXLII.

